

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba sulaukia daug klausimų dėl kanapių produktų ir jų gaminių tiekimo rinkai. Vienas iš jų kanabidiolis. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal šiuo metu galiojančių teisės aktų nuostatas, kanabidiolis (CBD) yra naujas maistas ir negalima jo tiekti nei Lietuvos, nei Europos Sąjungos rinkai, iki bus atliktos autorizavimo procedūros.

Pernai priimtos naujos Pluoštinių kanapių įstatymo nuostatos išplečia kanapių ir jų dalių panaudojimo galimybes, tačiau aiškiai nurodo, kad CBD naudojimą maiste reglamentuoja Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2283. Naujas maistas – bet kuris maisto produktas, kuris Europos Sąjungoje nebuvo plačiai vartotas žmonių maistui iki 1997 m. gegužės 15 dienos.

„Akivaizdu, kad teisėkūra plečia pluoštinių kanapių naudojimo galimybes daugelyje sričių, tačiau nereiktų pamiršti, kad kiekvienai jų taikomos savos taisyklės. Pluoštinės kanapės dabar naudojamos ne tik pluoštui, bet ir kosmetikoje, maiste, pašaruose gyvūnams. Daug diskusijų keliantis pluoštinių kanapių produktas – CBD, kol kas nėra autorizuotas pagal teisės aktų reikalavimus ir negali būti legaliai tiekiamas rinkai žmonių maistui iki kol bus atliktas jo poveikio sveikatai vertinimas. Naujam maistui yra reikalingas autorizavimas Europos Sąjungos lygiu, o tai reiškia, kad verslo atstovai teikia paraiškas, jos yra vertinamos Europos maisto saugos tarnybos ir Europos Komisija priima galutinį sprendimą, ar įtraukti į sąrašą atitinkamą produktą. Įtraukus į sąrašą tokius produktus, nustačius vartojimo taisykles, galima legaliai tiekti rinkai“, – paaiškina VMVT direktoriaus pavaduotoja Jurgita Bakasėnienė.

Pluoštinių kanapių produktų pagamintų iš sėklų, skirtų maistui, oficiali kontrolė Lietuvoje yra vykdoma nuolat. Taip pat yra atliekami šių produktų laboratoriniai tyrimai. Kiekvienu atveju, nustačius, kad tokie produktai yra nesaugūs, jie pašalinami iš rinkos.

„Pluoštinių kanapių produktai iš sėklų, tokie kaip aliejus, pačios sėklos, miltai ir pan. nuo seno naudojami gaminant maistą. Pavyzdžiui, lietuvių virtuvėje su kanapių sėklomis ligi šiol kepama duona ir dėl to jokių prieštaravimų teisės aktams nėra. Tačiau kanabidioliai, kurie

išgaunami ekstrahuojant ar kitaip atskiriant aktyviasias kanapių medžiagas arba išgaunami sintezės būdu, kol kas nėra leistini maistui“, – priduria J. Bakasėnienė.

Kartu pažymėtina, jog 2021 m. lapkričio 1 d. įsigaliojus Pluoštinių kanapių įstatymo pakeitimams, leidžiama panaudoti visą kanapės augalą, ne tik sėklas, bet ir stiebą, lapus, žiedynus, tačiau maisto atžvilgiu yra nustatytas leidžiamas tetrahidrokanabidiolio (THC) psichotropinės medžiagos lygis. Reikia nepamiršti, kad žiedynuose kaupiasi didžiausi THC kiekiai, todėl labai svarbu, kad gamintojai įvertintų rizikas ir užtikrintų tinkamą THC kontrolę, sektų šios medžiagos kiekį gaminiuose taip, kaip yra nurodyta įstatyme – pluoštinių kanapių gaminiuose THC kiekis neturi viršyti leidžiamos 0,2 procento ribos. Įstatymo leidėjas nustatė, kad kiekviena Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje pagaminta ir Lietuvos Respublikos rinkai tiekiamą pluoštinių kanapių gaminių partija turi turėti Europos Sąjungos akredituotos laboratorijos išduotą laboratorinių tyrimų protokolą su tyrimų rezultatų vertinimo išvada, kuriuo patvirtinama, kad pluoštinių kanapių gaminiuose THC kiekis neviršija didžiausio leidžiamo THC kiekio.

VMVT atkreipia dėmesį, kad pluoštinių kanapių gaminiams, pagamintiems iš pluoštinių kanapių sėklų, laboratorinių tyrimų nereikalaujama.

